

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scipio Claromontius De Ratione Status

Chiaramonti, Scipione

[S.l.], 1679

De Justo Status apparente & personato. Introductio. Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10064

PARS TERTIA.

De *justo Status apparente & personato,*
Introductio.

CAP. I.

Venio ad justum Status apparens, & personatum. Quoniam itaque vera justitia fundata est super hæc quatuor capita, vid. finem, formam, distributionem & commutationem, necessum est, speciem justitiae oriri ex similitudine justitiae in iisdem capitibus, quod non verè justa sint. Ubi notanda est hæc differentia, quod, si imperium ratione omnium capitum solum apparenter est justum, planè erit justus status apparens: at si in una, aut pluribus partibus tantummodo hujusmodi erit, & in una, aut pluribus partibus justum verè, species erit remissa. Ceterum hic nova opus est distinctione. Enimvero injustitia esse potest, & ratione formalitatis, ut scholæ dicerent, nos dicimus ratione intentionis, & ratione rei ipsius, quod scholæ appellarent materialiter. Mentem meâ explico. Si princeps nullum alium habet finem, quam propriam utilitatem, & ad illam conformat formam imperii, & distributionem, & judicium, tandemque omnes suas actiones, erit formaliter, & quantum ad intentionem omnis actio iniqua: quantumvis esse potest, quod res plurimæ externè, aliasque justæ sint exercitæ. Exempli gr: Andronicus Imperator Græcus, qui nepotem Michaellem vita privavit & imperio, imperium instituit ad suam utilitatem: nihilominus in judiciis imperavit Judicibus æquitatem. Enimvero tale æquum juvat ad subditos tenendum quietos & obediens. Est tamen credendum, si ullo modo ipsi profuisset contorsio judicii, quod fecisset. Jam quod ad materiam, & res ipsas attinet, fieri nequit, ut in imperio quodam, quam scelestum etiam sit, cuncta iniqua sint, secundum illud Aristotelis: *malum integrum non fert se ipsum.* (lib. 4. eth. cap. 5.) Verum quod ad intentionem, potest sanè princeps cuncta animo injusto agere, & hoc pacto, id quod committitur, erit

A a

Justum

Lib. 1. Pars Tertia

justum non iuste factum. (Anst. & Eth. c. 8.) Quare, ut declaremus apparens justum status in hac prima significatione, opus est ut videamus, quis finis justus sit, & justus videri possit, sive quibus ille fucis talem se possit conspiciendum præbere, & sic in forma imperij, aliisque duabus partibus sive capitibus, v. d. distributiva, & commutativa Jurisdictione. Faciamus initium de fine.

De fine apparenter, & non vere Justo.

CAP. II.

V itaque inveniamus finem legis, & imperii, qui cum justus non est, speciem tamen habet justii, repetendum est, quod inter fines, qui creduntur, & habentur justii ultimique imperii, stabilitas est, & utilitas status, cum sumitur pro forma imperii, sive multorum sit, sive paucorum, sive unius tantum. Quæ stabilitas formæ, quod in pravis Rebusp. non sit verus, & justus finis, supra ostensum est. (*Parte I. cap. 8.*) Imo, in ipsa optima Rep. non est ejusdem forma, (quamvis rectissima, ideoque conservande zelo maximo) verus, & ultimus finis: sed medium est ultimo fini conjunctum, & quo sejuncto ipse finis in periculum veniret. Hic apparens finis ille est, qui Regi à Machiavello propositus est, ut secundum illum regnum administret. Hoc est, ut sibi securitatem sui regni proponat pro fine ultimo, ad quem cuncta dirigat, facultates & subditorum personas, propriam conscientiam, animamque, religionem, & si potis esset, Deum ipsum. Species justitiæ in hoc fine provenit ex æquivoco, ob vicinitatem quæ inter utilitatem communem est, & utilitatem publicam: quæ facillè confunduntur, & pro re eadem capiuntur. Et ita, quemadmodum utilitas communis, verus & justus finis est, etiam putatur utilitas publica talis. Quare cum publicum propriè significet statum, ejusdemque formam, hinc est, quod credatur, & dicatur utilitatem status, suæque formæ, esse ultimum & justum finem. Quod publicum significet propriè magis statum, ejusdemque formam, & quæ exinde dependent, videre est ex *S. Hujus Studii, l. 1. ff. de Justitia & Jur.* Ubi